

MEDDELANDE

Datum

30.6.2017

Dnr

Evira/3740/0405/2017

Insekter till foder

Lagstiftningen om användning av insekter som foder är alltjämt under beredning, men redan nu får insekter användas som foder på vissa villkor. Vid utfodring av sällskapsdjur och pälsdjur får insekter användas nästan utan begränsningar, men när det gäller livsmedelsproducerande djur finns det restriktioner för användningen av i synnerhet insektsprotein. I foder till andra livsmedelsproducerande djur än idisslare får man använda levande insekter. Dessutom är det från och med 1.7.2017 tillåtet att använda bearbetat animaliskt protein framställt av sju insektsarter vid utfodring av vattenbruksdjur. Idisslare får inte utfodras med insekter eller insektsprotein. Uppfödning av insekter och foderframställning av dem är verksamhet inom foderbranschen som kräver registrering. Produktionen av bearbetat animaliskt protein av insekter är verksamhet som lyder under biproduktlagstiftningen och kräver godkännande. Vid uppfödningen av insekter får man inte använda matavfall, stallgödsel eller annat material som inte duger som foder.

Insekter som foder

För närvarande kan sju insektsarter odlas till foder för livsmedelsproducerande djur: svart soldatfluga (*Hermetia illucens*), husfluga (*Musca domestica*), stor mjölbagge (*Tenebrio molitor*), mindre mjölmask (*Alphitobius diaperinus*), hussyrsa (*Acheta domesticus*), tropisk hussyrsa (*Gryllodes sigillatus*) och jamaicansk fältsyrsa (*Gryllus assimilis*). Som foder till sällskapsdjur och pälsdjur kan man också använda andra insektsarter förutsatt att de inte orsakar sjukdomar, är skyddade eller skadliga invasiva arter.

Det föreligger inga hinder för att använda insekter vid utfodring av sällskapsdjur och pälsdjur, men användningen som foder till livsmedelsproducerande djur är begränsad. Levande insekter får användas som foder till alla djurarter frånsett idisslare. Också det fett som utvunnits från insekter får användas i foder till alla djurslag. Bearbetat animaliskt protein från insekter (PAP, processed animal protein) får användas som foder till sällskapsdjur och pälsdjur och från och med 1.7.2017 till vattenbruksdjur.

Lagstiftning om insekter som används som foder

Insekterna omfattas av lagstiftningen om såväl foder, animaliska biprodukter som förebyggandet av transmissibla spongiforma encefalopatier (TSE-sjukdomar såsom galna kosjukan). Lagstiftningen är till en del fortfarande i beredningsskedet, men den befintliga lagstiftningen tillämpas just nu på uppfödning av insekter liksom framställning och användning av foder av insekter. Lagstiftningen kommer att preciseras under de kommande åren och kraven kan ändras.

Foder som framställts av insekter berörs av foderlagstiftningens allmänna krav som hänför sig till verksamhet inom fodersektorn, tillåtna maximala halter skadliga ämnen i foder, förbjudna ämnen, fodertillsatser, märkningar samt import och export. Foder till insekter och foder framställda av insekter får inte innehålla salmonella.

Lagstiftningen om animaliska biprodukter föreskriver om klassificering av insekter och av dem framställda produkter, förbjudna material i foder till insekter, bearbetningsmetoder och krav för godkännande av verksamheten.

I TSE-förordningen bestäms om begränsningar för användning av bearbetat animaliskt protein (PAP) vid utfodring av livsmedelsproducerande djur, särskilda krav för produktion och användning av PAP samt om godkännande och registrering av verksamheten.

Endast foderråvaror av vegetabiliskt ursprung, mjölk- och äggprodukter, hydrolyserat protein och gelatin från icke-idisslare, fiskmjöl och före detta livsmedel som inte innehåller kött eller fisk får användas vid uppfödning av insekter. Insekter får inte uppföds till foder med användning av exempelvis matavfall, annat avfall eller stallgödsel.

Registrering som foderföretagare

Alla aktörer i foderkedjan, från primärproduktion till framställning, import, transport, lagring och försäljning ska registrera sig som foderföretagare. Ett undantag är detaljförsäljning av foder till sällskapsdjur, småskalig odling av växter till foder på gårdarna, utfodring av djur som inte blir livsmedel och husbehovsproduktion av livsmedel. Dessa behöver inte registreras.

När det gäller uppfödning av insekter och produktion av insektsfoder preciseras lagstiftningen ännu, men för tillfället är läget för registreringarnas del följande:

- Uppfödning av insekter och försäljning/överlåtelse av hela levande, frysta, torkade eller malda insekter för användning som foder är primärproduktion av foder och aktören ska registrera sig med den s.k. F-blanketten hos Evira. Primärproducenten kan använda insekter som han/hon själv har odlat för att utfodra sina egna djur när det gäller djurarter som tillåts i lagstiftningen.
- Användning av insekter för framställning av kommersiell foderråvara eller som råvara i foderblandningar är annat än primärproduktion av foder och den registreras med den s.k. A-blanketten hos Evira. Insekterna är animaliska biprodukter och därför antecknas också foderotypen i anslutning till biprodukter på blanketten.

Kommersiell import av insekter, också levande, och av dem framställda produkter från tredje land eller från den inre marknaden för användning som foder är verksamhet inom foderbranschen som kräver registrering hos Evira (A-blanketten). När levande insekter importeras från tredje land omfattas de inte av importkrav som rör djursjukdomar eller artspecifika begränsningar, men de måste bli föremål för en veterinär gränskontroll. För införsel av levande insekter från den inre marknaden finns inga djursjukdomsvillkor eller tillsynskrav.

Detaljförsäljning av insekter och av dem framställda produkter för utfodring av sällskapsdjur kräver ingen registrering. För detaljförsäljning av foder för produktionsdjur samt transport och lagring av foder krävs registrering hos Evira (A-blanketten).

Verksamhet inom biproduktbranschen och godkännande enligt den s.k. TSE-förordningen

Aktörer som framställer bearbetat animaliskt protein av insekter behöver godkännande enligt biproduktförordningen för sin verksamhet. Insektsproteinet ska framställas med en bearbetningsmetod enligt biproduktförordningen. Aktörer som använder insektsprotein vid framställningen av mat för sällskapsdjur behöver godkännande enligt biproduktförordningen som anläggning som tillverkar sällskapsdjurfoder. Godkännande enligt biproduktförordningen söks med S-blanketten.

En foderföretagare som använder bearbetat animaliskt protein av insekter för att framställa foderblandningar till vattenbruksdjur ska ansöka om godkännande enligt TSE-förordningen för sin verksamhet (E-blanketten). Vid transport och lagring ska foder innehållande insektsprotein hållas åtskilt från foder till andra djurslag än vattenbruksdjur, pälsdjur och sällskapsdjur.

Primärproducenter av foder som vid utfodring av vattenbruksdjur använder kompletteringsfoder innehållande insektsprotein i sin gårdsblandning och enbart håller vattenbruksdjur registrerar sig hos Evira (I-blanketten). En gård som använder bearbetat animaliskt protein från insekter som sådant vid framställning av gårdsblandningar för vattenbruksdjur, eller som också håller andra livsmedelsproducerande djur och tillverkar gårdsblandningar innehållande insektsprotein till vattenbruksdjuren,

ska ansöka om godkännande (I-blanketten). Foder innehållande insektsprotein till vattenbruksdjur ska också på gårdarna hanteras och lagras åtskilt från foder till andra livsmedelsproducerande djur.

Insekter eller produkter innehållande sådana får importeras från tredje land bara när importen sker från godkända anläggningar. Vid import av bearbetat animaliskt protein av insekter ska man använda det hälsointyg som finns för ändamålet.

Författningar

Foderlag 86/2008, Förordning om bedrivande av verksamhet inom foderbranschen 548/2012

Foderhygienförordning (EG) nr 183/2005

Utsläppande av foder på marknaden (EG) nr 767/2009, Förteckning över foderråvaror (EU) nr 2017/1017

Biproduktförordning (EG) nr 1069/2009, Förordning om genomförande av biproduktförordningen (EU) nr 142/2011

TSE-förordning (EG) nr 999/2001

Ändring av bilagorna till förordningen om genomförande av TSE- och biproduktförordningen (EU) 2017/893

Ytterligare upplysningar

Tarja Root, verksamhet inom foderbranschen, tfn 040 5725 397, tarja.root@evira.fi

Hanna Laatio, verksamhet inom biproduktbranschen, tfn 0400 656 265, hanna.laatio@evira.fi

www.evira.fi – foder

www.evira.fi - biprodukter